

чески чети с участието на повече от 20 000 души, тя все отлагала обявяването на войната срещу Турция. Това позволило на Турция да смаже Априлското въстание през 1876 г., замислено като успоредна въоръжена проява на българите с войната на Сърбия срещу общия враг. И така въстанието било жестоко потушено от турската власт, без Сърбия да започне война преди юни, когато българските въстаници били вече разбити. С началото на военните действия срещу Турция в тях се включили постепенно събраните 30 български доброволчески чети в Сърбия. Една от тях била тази на Панайот Хитов. Тя била първа по време на създаването си и почти най-многобройна сред останалите български въоръжени отряди през войната. Вярно е, че сведенията за числеността ѝ са доста противоречиви, защото този въпрос не е бил изследван на основата на документи, а повече по спомени. Например академик Константин Косев е приел някога, че участниците в нея са били "около 250 души". И продължава: "Що се отнася до общият брой на четниците в Сърбия /пред Сръбско-турската война от 1876 г. - б.м.П.Ч./, той е възлизал на около 800 души."¹¹ Тилу Колев, после генерал в българската армия, сам участник в Хитовата чета, пише, че същата е наброявала "600 човека", което според нас е най-близкото до истината твърдение.¹² Не можем обаче да се съгласим с безотговорното писание на Иван Богданов, че в Хитовата чета от 1876 г. е имало само 200 човека¹³, а числото на всички български доброволци в посочената война наброявало около 2000 души. Защото, както вече споменах, историческата истина е друга: в Сръбско-турската война са участвали над 20 000 българи - доброволци, организирани в 30 чети.¹⁴ А специално от четата на Панайот Хитов през същата война, аз лично съм издирил поименно 414 участника, с означение на родните им места и с други сведения. В действителност броят им е бил по-голям. Още повече, че когато четата стигнала до Чипровци с численост 480-500 човека, тук към нея се присъединили около 200 българи от този град и околните села и тя достигнала до 700 души - почти цял батальон.

Седмата чета на Панайот Хитов потеглила на 6 юни 1876 г. от Кладово, преминала през Бърза Паланка и Неготин и на 10 юни пристигнала в Зайчар. След 10-дневен престой в този град, на 20 юни 1876 г. тя се отправила към с. Вратарница, на границата с Турция, и заела Централния фронт на сръбската позиция към с. Корито, пред с. Салаш, Белоградчишко, тогава в турска територия. Тук четата веднага се включила в започналото сражение с турските войски и в него загинали няколко доброволци. Отблъсната от турските войски в района на с. Салаш, тя трябвало да се оттегли на позиция по височините на м. Кадь Боаз и останала там до 28 юни 1876 г. След нови сражения четата била принудена наново да се оттегли през с. Нови хан в гр. Княжевац. Само след два дни обаче пак се върнала на фронта, на сръбско-турската граница, като минала покрай с. Гушевац и м. Пандирало и на 2 юли заела нова позиция на връх Бабина глава в Стара планина. На 3 юли завладяла българското село Извор, вече на турска територия, след което тръгнала в посока към Видин. Срещнала силни турски военни части, четата се принудила да промени пътя на своето движение - завила в югоизточна посока и и